

ОО "Общество офтальмологов Украины"
 ГУ "Институт глазных болезней и тканевой
 терапии им. В.П. Филатова НАМН Украины"

Офтальмологический Журнал

№ 5 (496), 2020

Научно-практический журнал
 Выходит 6 раз в год
 Основан в 1946 г. акад. В.П. Филатовым

Главный редактор

Пасечникова Н. В. (Одесса, Украина)

Зам. главного редактора

Вит В. В. (Одесса, Украина)

Ответственный секретарь

Полякова С. И. (Одесса, Украина)

Редакционная коллегия

Боброва Н. Ф. (Одесса, Украина)
 Коломиец В. А. (Одесса, Украина)
 Мальцев Э. В. (Одесса, Украина)
 Науменко В. А. (Одесса, Украина)
 Пономарчук В. С. (Одесса, Украина)
 Якименко С. Я. (Одесса, Украина)

Редакционный совет

Бездетко П. А. (Харьков, Украина)
 Безкорвайная И. Н. (Полтава, Украина)
 Бойко Э. В. (Санкт-Петербург, Россия)
 Венгер Г. Е. (Одесса, Украина)
 Guthoff Rudolf F. (Германия)
 Дмитриев С. К. (Одесса, Украина)
 Дрожжина Г. И. (Одесса, Украина)
 Загородняя Н. Г. (Запорожье, Украина)
 Зборовская А. В. (Одесса, Украина)
 Zbigniew Zagorski (Польша)
 Kaskaloglu Mahmut (Турция)
 Laganovska G. (Латвия)
 Малецкий А. П. (Одесса, Украина)
 Новицкий И. Я. (Львов, Украина)
 Пенишкевич Я. И. (Черновцы, Украина)
 Рыков С. А. (Киев, Украина)
 Салдан Й. Р. (Винница, Украина)
 Сердюк В. М. (Днепр, Украина)
 Скрипник Р.Л. (Киев, Украина)
 Seregard Stefan (Швеция)
 Сотникова Е. П. (Одесса, Украина)
 Tassignon Marie-José (Бельгия)
 Турчин Н. В. (Тернополь, Украина)
 Ульянова Н. А. (Одесса, Украина)
 Furdová Alena (Словакия)
 Hawlina Marko (Словения)
 Herbert Jr Carl P. (Швейцария)
 Chynn Emil (США)

Редакция

Украина, 65061, Одесса, Французский бул., 49/51
 Тел: + 038 048 7298329, 7298438
www.ozhumal.com // E-mail: ozhumal@gmail.com

Журнал зарегистрирован в Госкомитете Украины по
 делам издательства, полиграфии и книгораспространения
 11.09.2013 г. Свидетельство КВ №20301-10101ПР.

Публикуется на русском, украинском и английском языках.

ГО "Товариство офтальмологів України"
 ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України"

Офтальмологічний Журнал

№ 5 (496), 2020

Заснований у 1946 році
 акад. В. П. Філатовим

УДК 617.7

Науково-практичний журнал
 Виходить 6 разів на рік

Головний редактор

Н. В. Пасечникова (Одеса)

Заступник головного редактора

В. В. Віт (Одеса)

Відповідальний секретар

С. І. Полякова (Одеса)

Редакційна колегія

Н. Ф. Боброва (Одеса)
 В. О. Коломієць (Одеса)
 Е. В. Мальцев (Одеса)
 В. О. Науменко (Одеса)
 В. С. Пономарчук (Одеса)
 С. А. Якименко (Одеса)

Редакційна рада

Бездітко П. А. (Харків, Україна)	Пенішкевич Я. І. (Чернівці, Україна)
Безкорвайная І. М. (Полтава, Україна)	Риков С. О. (Київ, Україна)
Бойко Е. В. (Санкт-Петербург, Росія)	Салдан Й. Р. (Вінниця, Україна)
Венгер Г. Ю. (Одеса, Україна)	Сердюк В. М. (Дніпро, Україна)
Guthoff Rudolf F. (Німеччина)	Скрипник Р.Л. (Київ, Україна)
Дмитрієв С. К. (Одеса, Україна)	Seregard Stefan (Швеція)
Дрожжина Г. І. (Одеса, Україна)	Сотникова О. П. (Одеса, Україна)
Загородня Н. Г. (Запоріжжя, Україна)	Tassignon Marie-José (Бельгія)
Зборовська О. В. (Одеса, Україна)	Турчин М. В. (Тернопіль, Україна)
Zbigniew Zagorski (Польща)	Ульянова Н. А. (Одеса, Україна)
Kaskaloglu Mahmut (Туреччина)	Furdová Alena (Словаччина)
Laganovska Guna (Латвія)	Hawlina Marko (Словенія)
Малецький А. П. (Одеса, Україна)	Herbert Jr Carl (Швейцарія)
Новицький І. Я. (Львів, Україна)	Chynn Emil (США)

Відповідальний редактор С. Б. Слободяник

Літературний редактор І. С. Збандут

Журнал зареєстровано в
 Держкомітеті України зі справ
 видавництва, поліграфії і
 книгорозповсюдження 11.09.2013 р.
 Свідоцтво: КВ № 20301-10101ПР.
 Російською, українською та
 англійською мовами

Адреса редакції:

65061, Одеса,
 Французький бульвар, 49/51
 Телефон: (048) 7298329, 7298438.
 E-mail: ozhumal@gmail.com
 Веб-сайт: www.ozhumal.com

Англomовна версія журналу доступна на сайті www.ozhumal.com/en
 ISSN 2412-8740 (English ed. Online)

Підписано до друку 15.10.2020. Формат 60x84/8. Папір офсетний. Гарнітура «Таймс».
 Друк офсетний. Ум. друк. арк. 11,16. Тираж 500 прим. Зам. № 1510
 Надруковано у видавництві "Чорномор'я".
 65091, м. Одеса, пл. Б. Дерев'янка, 1. Тел.: (048) 764-96-78.

СОДЕРЖАНИЕ

Вопросы клинической офтальмологии

Новицький І. Я., Лопадчак Р. М., Новицький М. І. Ефективність факоемульсифікації у комбінації з гоніосинехіолізисом в лікуванні первинної закритокутової глаукоми	3	Єгорова К. С., Білошицький В. В., Знаменська М. А., Гук М. О., Мумлєв А. О., Цюрупа Д. М. Особливості морфоструктурних параметрів гангліонарного комплексу сітківки при компресійній оптичній нейропатії за даними оптичної когерентної томографії	51
Безкоровайна І. М., Жуїні Дхія Еддін, Безега Н.М. Псевдоексfolіативна глаукома: клінічні ознаки	8	Муратова Т. М., Венгер Л. В., Храмов Д. М., Ворохта Ю. М., Телющенко В. Д. Нейроофтальмологічні порушення у пацієнтів з ішемічним інсультом: досвід інсультного центру Університетської клініки	56
Храменко Н.И., Гайдамака Т.Б., Дрожжина Г.И., Величко Л.Н. Уровень провоспалительных (TNF-α и IL -6) и противовоспалительных интерлейкинов (IL -10, IL- 4) в сыворотке крови у больных в зависимости от частоты рецидивирования офтальмогерпеса	13	Паламар О.І., Лукач Е.В., Гук А.П., Малецький А.П., Полякова С.І., Кравець О.В., Сержко Ю.О., Оконський Д.І. Клініко-морфологічні характеристики пухлин краніофасіально-орбітальної локалізації	62
Духаер Шакир, Бушуева Н.Н., Слободяник С.Б. Особенности аккомодационно-конвергентной зрачковой реакции у детей и подростков с нарушениями аккомодации	21	Магеррамов П. М. Распространенность неинфекционных болезней роговицы.	75
Заволока О. В., Бездітко П.А. Ефективність використання аутологічної сироватки крові у комплексному лікуванні бактеріальних виразок рогівки у хворих на цукровий діабет	29	Инновации в офтальмологии	
Натрус Л.В., Могілевський С.Ю., Панова Т.І., Риков С.О., Биховець М.Ю. Нова концепція відмінностей патогенетичних механізмів прогресування діабетичної ретинопатії у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу і з різним PPARγ генотипом	36	Даник Ю.Г., Зборовська О.В., Пасєчнікова Н.В. Стратегії розвитку кіберофтальмології	79
Слободянюк А.С., Чепурний Ю.В., Ефіменко В.П., Шукліна Ю.В., Копчак А.В., Петренко О.В., Яковенко Л.М., Риков С. О. Переломи орбіти у дітей: особливості клініко-рентгенологічної картини та критерії вибору лікування	43	История офтальмологии	
		Кіндюк Б. В., Овчарук С. С., Стечишин А. В., Баклан О. В. Внесок в офтальмологію та юриспруденцію родини Філатових-Гернетів: період становлення	86
		Боброва Н.Ф., Шевалева В. В. Владимир Евгеньевич Шевалев – любимый ученик академика В.П. Филатова	90

"Офтальмологический журнал" входит до "Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (відповідно до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15 січня 2018 року № 32, зареєстрованого в Мін'юсті України 6 лютого 2018 року за № 148/21600)." "Офтальмологическому журналу" присвоєно категорію "А". Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2018 № 527. Статті друкуються українською, російською або англійською мовами (мова публікації – за вибором автора).

Електронна версія журналу доступна на сайті www.ozhurnal.com, де представлені метадані статей (назва, автори, резюме). Повні тексти статей українською та російською мовами доступні на сайті в форматі PDF через 1-2 роки після публікації. Повні тексти перекладу статей на англійську мову доступні в електронній англомовній версії журналу.

Індексація журналу: національна - в реферативній базі даних Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського (Київ); міжнародна - Scopus, Ulrich's Periodicals Directory, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Російський індекс научного цитування (РИНЦ)

УДК 617.

Внесок в офтальмологію та юриспруденцію родини Філатових-Гернетів: період становлення

Б. В. Кіндюк¹, д-р юридичних наук, професор; С. С. Овчарук², д-р юридичних наук; А. В. Стечишин³, канд. юрид. наук; О. В. Баклан⁴, д-р юридичних наук, професор

¹ Одеський державний університет внутрішніх справ; Одеса (Україна)

² Університет митної справи та фінансів; Дніпро (Україна)

³ Приватний вищий навчальний заклад Короля Данили; Івано-Франківськ (Україна)

⁴ Київський університет ім. Бориса Грінченка; Київ (Україна)

В роботі за допомогою бібліографічного методу розглянуто творчий шлях яскравих представників родини Філатових, видатних науковців в сфері офтальмології та юриспруденції – В.П. Філатова та М.М. Гернета. Показано, що на становлення творчої особистості суттєво вплинула родина вчених, їх батьки – П.Ф. Філатов та М.О. Гернет та інші представники цієї численної родини. Під час студій в Московському університеті молоді вчені показали свій талант, обдарованість, відданість науці, що дало їм змогу продовжити свій творчий шлях.

Ключові слова: Філатов В.П., Гернет М.М., біографічний метод, творчий шлях, офтальмологія, юриспруденція

Актуальність теми роботи пов'язана з відродженням інтересу до життєвого шляху її видатних представників науки. В таких дослідженнях біографія конкретної особистості схематизується як хронологія реальних подій, прийнятих суб'єктивних рішень, на які впливає сукупність різних факторів. Біографічне дослідження є методом збору соціальної значущої інформації та відображення взаємозв'язку історичних процесів і характерних рис конкретної особистості. На сьогодні цей напрям науки знаходиться в стадії свого активного розвитку, в ньому сформувалася система методів та засобів збирання бібліографічної інформації з її складними та часто суперечливими зв'язками. З цієї точки зору, являє інтерес розгляд творчого шляху та внеску в науку видатних представників родини Філатових – В.П. Філатова та М.М. Гернета, які суттєво змінили теорію, методологію та практику таких наук, як офтальмологія та юриспруденція.

Аналіз публікацій доцільно розділити на три групи. Перша – дослідження, пов'язані з особливостями використання біографічного методу, які проводилися А.П. Валєвським, Г.В. Биковим, Н.І. Любовець, С.М. Ляшко, В.І. Попік, Т.М. Поповою, Л.П. Репіною та ін. Друга – розробки, присвячені розгляду життєвих шляхів В.П. Філатова та М.М. Гернета, які складаються з наукових праць вченого та наративних джерел, до числа яких входять спогади, листи, мемуари, статі в журналах та газетах тощо. До їх числа необхідно віднести праці Н.Б. Коваленко, В.А. Рукіна, М. Байдана, С.Айдініяна, Є.

Стародубцевої, С. Васильєвої, Д. Веденеєва. Творчий шлях М.М. Гернета знайшов відображення у працях О.В. Сокальської, М.Д. Шаргородського, А.А. Герцензона, А.Н. Блохинцева, Д.П. Захарова, П.О. Філіпова. Третя група – наукові праці вчених, до числа яких відносять їх монографії, наукові статті, підручники, методичні посібники та рекомендації. Незважаючи на наявність цих розробок, порівняльний аналіз творчих біографій М.М. Гернета та В.П. Філатова не проводився, тому дане питання потребує свого розгляду.

Метою роботи є встановлення родинних зв'язків В.П. Філатова та М.М. Гернета та їх внеску в офтальмологію та юриспруденцію.

Викладення матеріалів роботи необхідно почати з того, що в даному дослідженні був використаний біографічний метод, який дає змогу встановити зв'язок між творчим шляхом та історичними подіями, суспільно-політичними умовами, які вплинули на особливості та розвиток цих особистостей. Практичну реалізацію даного підходу можна здійснити на прикладі біографії таких видатних науковців, якими були представники родини Філатова – В.П. Філатов (1875-1956 рр.) і М.М. Гернет (1874-1953 рр.).

На першому етапі дослідження необхідно надати загальну характеристику творчого шляху цих видатних вчених та встановити їх родинні зв'язки. Так, Володи-